משרד העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים
חוסן חברתי לישראל

אגף בכיר מעונות יום ומשפחתונים לגיל הרך

מחקר טאליס הבינ"ל במסגרות לגיל הרך, 2018

ממצאים והמלצות למעונות היום בישראל

מנהלות משותפות למחקר הבין-לאומי

מיכל כרמל
מנהלת תחום חינוך-טיפול,
האגף למעונות יום ומשפחתונים,
משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים

נועה בן-דוד
מנהלת היחידה לגיל הרך,
ג'וינט ישראל - אשלים

ינואר 2020

מטרת המחקר: לסייע לקובעי מדיניות באמצעות איסוף נתונים מקיפים ומהימנים לאיכות המסגרות לגיל הרך

נושאים מרכזיים למחקר

- ❑ מאפייני כוח העבודה והפרקטיקות המובילות
- ❑ ניהול המסגרות
- ❑ מימון ומשילות

כיצד מדיניות משפיעה על איכות המסגרות לגיל הרך
ועל
למידה, התפתחות, רווחה ושלומות של ילדים

נתונים מרכזיים למחקר

המדגם בישראל למסגרות המפוקחות בעלות סמל

154 מעונות, 71 משפחתונים

מעל 1000 נסקרים

כלל המגזרים

שאלונים בעברית ובערבית

אנשי מקצוע

מנהלות מעונות

צוותי מעונות

רכזות משפחתונים

מנהלות משפחתונים

אחוז מענה

97%-93%

פרישה ארצית

לפי מחוזות

אחוז מענה מקיף, מהימן ואיכותי בסטנדרט הגבוה של ה OECD

מאפשר להסיק מהממצאים על כלל המסגרות המפוקחות מתחת לגיל 3 , בישראל

שם המשחק : איבות

המחקר

קובע

"מסגרת חינוך-טיפול באיכות ירודה עלולה להשפיע באופן חמור על ההתפתחות החברתית והרגשית של הילדים ולגרום להרעה ברווחתם הכללית, בגיל הפגיע ביותר".

"חשוב להעלות את הסטטוס של סקטור צוותי המסגרות כפרופסיה נחשבת ומוכרת ע"י החברה"

גודל המסגרות ויחס מבוגרים-ילדים, משפיעים על

- ✓ טיב האינטראקציות במסגרת
- ✓ המיומנויות אותן מקדמים הצוותים בקרב הילדים.

"יש לדאוג להפחתת מקורות חוסר היציבות והלחץ של צוותי מסגרות חינוך-טיפול לגיל הרך"

"רווחתם הכוללת של ילדים אינה נפרדת מרווחת המסגרת כולה ומרווחתם של הצוותים העובדים במסגרות"

"מתן הזדמנויות ונגישות לפיתוח מקצועי מתמשך חשובים לא פחות מהכשרה קודמת ובמיוחד עבור אנשי צוות ללא השכלה גבוהה ורלוונטית".

נתונים למעונות בישראל

- תחלופת אנשי צוות במעונות עומדת על למעלה מ 30% בשנה.
- כ 40% מאנשי הצוות אינם במשרה מלאה.
- תמונת מצב: מחסור בצוות, היעדרות ותחלופה⇦חסם לאפקטיביות ולאיכות המסגרות
- מעונות גדולים: ב 40% מהמעונות ישנם בין 75 ילדים ועד 180 ילדים.
- אחוז התינוקות מתחת גיל שנה - הגבוה בעולם
- מקורות הלחץ של הצוותים: שכר, גודל קבוצה וסטטוס המקצוע

נתונים למעונות בישראל

השכלת צוותי המעונות בישראל ותחלופה

40% אינן במשרה מלאה

השכלה

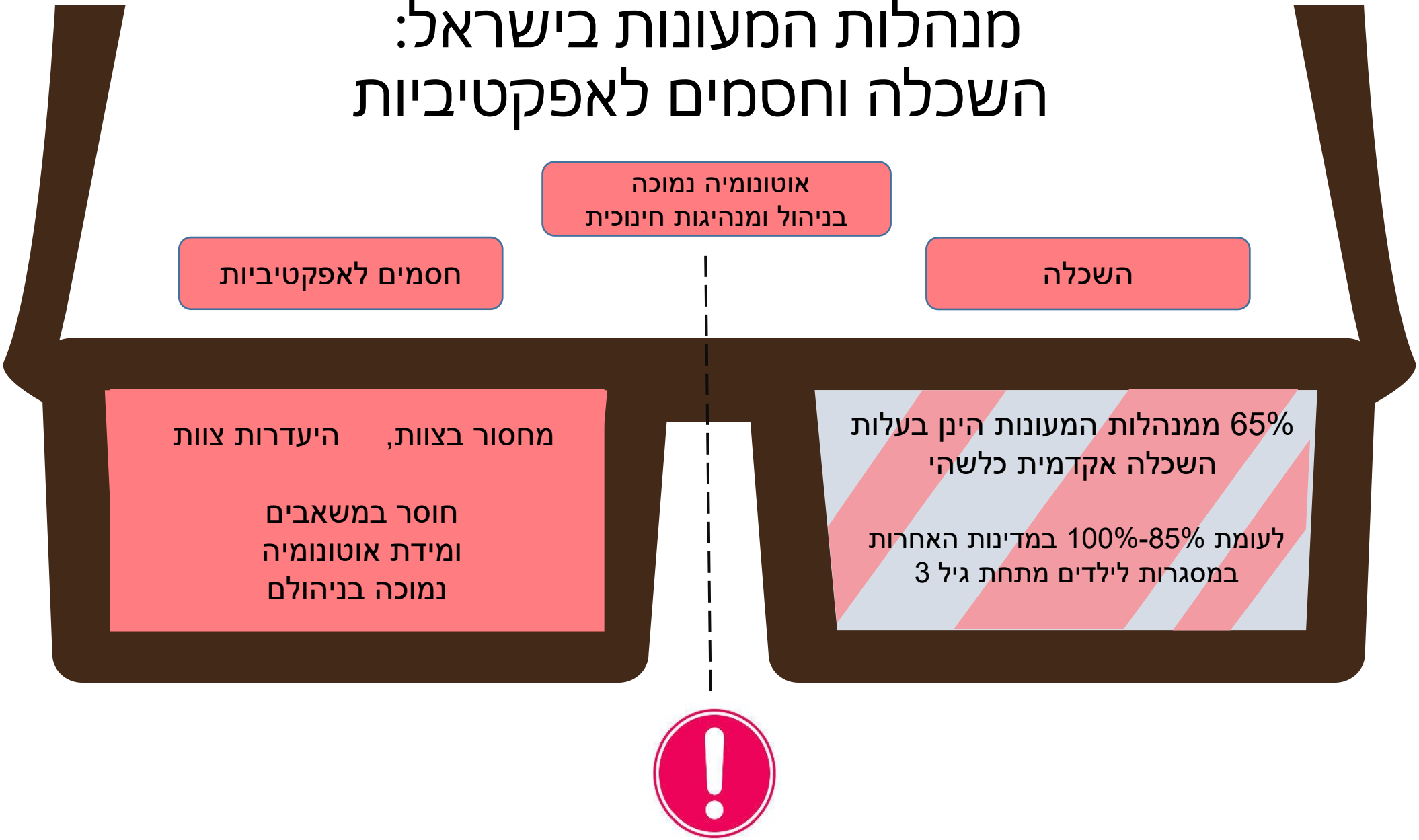
51% מנשות צוותי המעונות הינן בעלות השכלה שהיא מעל השכלה תיכונית
אך נמוכה מתואר ראשון.
השכלתן של מעל 35%
לא עולה על השכלה תיכונית

תחלופה

תחלופת נשות הצוות במעונות בישראל היא הגבוהה בעולם ועומדת על 31% ב 2018
כמעט פי 3 מתחלופת צוותי החינוך בגני הילדים בארץ

מנהלות המעונות בישראל:
השכלה וחסמים לאפקטיביות

נתונים למעונות בישראל מהמחקר

מסגרות במצוקה ומחסור

שיעור עזיבת צוות שנתית
הגבוה בעולם
31%

מעונות גדולים
כ 40% מהמעונות מכילים
בין 75-180 ילדים

גורמי לחץ בקרב הצוות
שכר נמוך, גודל קבוצת הילדים
וסטטוס נמוך של המקצוע

מחסור בצוות

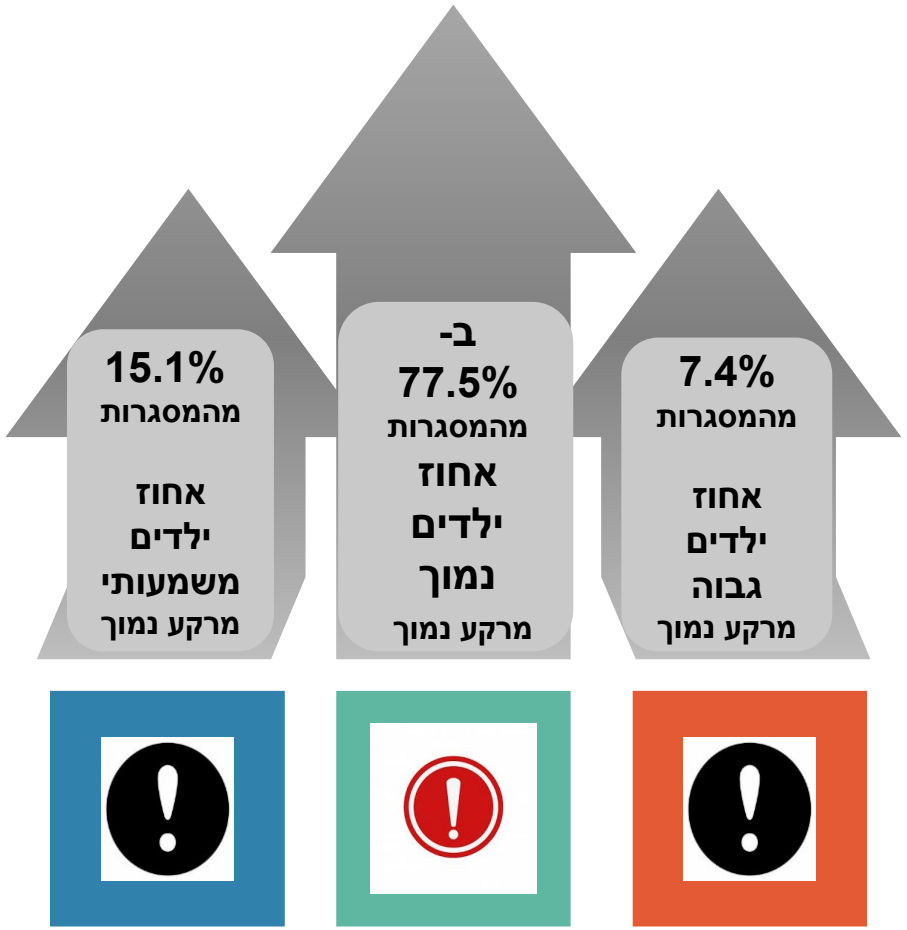
גודל מסגרת

צוות בתנאי מצוקה

נתונים למעונות בישראל מהמחקר

רקע הילדים במסגרות

15% המסגרות

ריכוז ילדים משמעותי מרקע נמוך
30%-11% מהילדים
מרקע סוציו-אקונומי נמוך ב 15% מהמסגרות

רוב המסגרות

רוב המסגרות
77.5% מהמסגרות מכילות פחות מ 10% ילדים
מרקע סוציו-אקונומי נמוך

יחס הפוך!

ריכוז ילדים גבוה מאוד מרקע נמוך
7.4% מהמעונות מכילים 30% או יותר של ילדים
מרקע סוציו-אקונומי נמוך

המלצות לקובעי מדיניות

איכות המסגרות תלויה באיכות הצוותים
הדרך: השקעה קבועה מתמשכת גיבוש מדיניות לטווח קצר וארוך

השקעה קבועה בצוות

"חבילות פיצוי" לצוות

קווים מנחים לקוריקולום איכותי

חשוב לדאוג למענה של הדרכה קבועה, איכותית וליווי מתמשך של הצוות, בדגש על ראייה הוליסטית של התפתחות ילדים וקשר עם הורים

חשוב למצוא דרכים למשוך ולשמר כוח-אדם איכותי, הנותנות מענה לנושא שכר, 'גודל קבוצה' ואיכות האינטראקציה

חשוב שהמדינה תגבש קווים מנחים התומכים בקידום התפתחות מיטבית של תינוקות ופעוטות

המלצות לנותני שירותים

קשר ועבודה עם הורים
איכות המסגרת נמדדת גם בקשר השוטף בין המסגרת להורים והכללת הנושא בהכשרת הצוות

קשר בין שירותים
יצירת קשר בין המסגרת החינוכית-טיפולית לשירותים בקהילה חיוני לילדים, במיוחד מרקע סוציו אקונומי נמוך

רצף במעברים בין מסגרות
חשוב להבטיח את הקשר בין מסגרות החינוך השונות ולדאוג להכנה מתאימה להורים ולילדים

אחריות לאיכות המסגרת

ברמת קובעי המדיניות

ברמת הקהילה

ברמת הארגון המפעיל